

[Per Stig Møller]

vores samhandel stige. Det betyder mere eksport og flere arbejdspladser herhjemme. Eksporten til Polen er allerede steget betydeligt, og den vil stige stærkt, når vort erhvervsliv kommer rigtig i gang med de nye markeder. På ikke ret lang sigt vil den hjælp, vi vedtager i år, vise sig at være en væsentlig hjælp til selvhjælp både for de nye styre østpå og for os.

Nogle er bekymrede over, at vi således hjælper Warszawapagtlande. Naturligvis skal vores støtte ikke være en indirekte støtte til deres militær, for det er selvfølgelig sandt, at i det omfang vi overflødiggør nødvendigheden af at spare på militæret, vil det være lettere at bevare alle de landgangstropper og spetznatzgrupper, som fortsat står klart til at invadere os, hvis tingene skulle gå i den gale retning.

Dem ønsker vi selvfølgelig væk, men der vil fortsat bestå en sammenhæng mellem den politiske og militære afspændingsproces i Europa, og de to processer vil fortsat være parallelle. Lige nu drejer det sig imidlertid om at få den demokratiske udvikling, som nu er i gang, til at bide sig fast, og som faktisk er forudsætningen for, at vi kan komme meget længere i den militære afspænding. Kun på den måde får vi endelig sat hesten foran vognen, hvor forholdet ellers har været det i dette Ting, at vi i kraft af ensidig fokusering på det militære aspekt har sat vognen foran hesten. Følgelig skal vi i fremtiden holde nøje øje med, om vognen nu også hænger på.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige mit partis støtte til de tanker, der ligger i såvel lovsom beslutningsforslaget og opfordre til en hurtig behandling af dem i udvalget. Jeg skal udtale vores fortrøstning til at nå frem til en enig tekst ved anden behandling, som hr. Kelm-Hansen heldigvis gemmer gode forhåbninger om.

At parlamentariske partier kan finde sammen i beslutsom enighed, skylder vi at vise reformkræfterne i Mellem- og Østeuropa. Hvad det her bebudede forslag om et nyt ad hoc-udvalg vedrørende Østpolitikken angår, må jeg sige, at jeg finder det overflødigt. Vi er i stand til i de udvalg, der eksisterer, at finde frem til den rigtige Østpolitik og den rigtige hjælp. Vi har faktisk rigeligt med udvalg i dette Ting og har ikke brug for, lad os sige, et nyt markedsudvalg til at følge hjælpen og udviklingen og lovforslagene på Østområdet. Vi kan godt støtte reform-

kræfterne, uden at vi laver nye overbygninger herinde. Jeg tror såmænd ikke engang, de vil opdage dem.

Riishøj (SF):

Vi kan fra Socialistisk Folkepartis side varmt støtte oprettelsen af en IØ-Fond til støtte for investeringer i de reformvenlige østeuropæiske lande. Vi kan også tilsige vores medvirken til et hurtigt udvalgsarbejde, og vi finder ingen problemer med at forene de to forslag, vi har til behandling her.

Dette emne har jo været diskuteret meget i offentligheden. Man kan se i nogle aviser i dag, at der også er nogle opinionsundersøgelser, som viser, at et flertal af befolkningen er skeptisk over for at yde bistand på miljøområdet til de østeuropæiske lande. Her mener jeg vi nok har et behov for at oplyse om, hvad det egentlig drejer sig om. Dette er jo ikke ulandsbistand, men drejer sig om at opbygge en industri i en række nabolande, som vil være til gavn for Danmark selv, for vores egen økonomi, for vores egen eksport. Der er jo ikke tale om ulandsbistand, men der er tale om investeringer i en række lande, som økonomisk og sikkerhedspolitisk vil være til gavn for Danmark. Det ligger desværre ikke i mange af de spørgsmål, som befolkningen bliver stillet over for i forbindelse med disse opinionsundersøgelser.

Emnet, vi har til behandling her, skal også ses i sammenhæng med andre initiativer, som Danmark og andre europæiske lande har taget. Det er vigtigt, hvis denne lov skal fungere ordentligt, at vi i hvert fald administrerer vores visumbestemmelser over for de østeuropæiske lande sådan, at det ikke forhindrer et kulturelt og et økonomisk samkvem med disse lande. Mig bekendt er der en meget lang visumbehandling over for de østeuropæiske lande i øjeblikket. Jeg har i hvert fald ladet mig sige, at det også i udviklingslande kan være et problem for et kommercielt samarbejde, at der er så lang en visumbehandling. Det emne skal i hvert fald nok tages med i denne sammenhæng.

Uddannelse, som også er med i forslagene her, spiller en kolossalt stor rolle. Jeg ved i hvert fald fra de østrigske erfaringer med økonomisk samarbejde med Ungarn og med østeuropæiske lande, at det uddannelsesmæssige samarbejde – det, at man simpelt hen kender hinanden, at der på en eller anden måde er en